

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6S/51/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8018200368
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Tobiašová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8018200368.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Tobiašovej a sudcov JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a JUDr. Mariana Hoffmanna, PhD., v právnej veci žalobcu Študentský servis, spol. s r.o. Košice, so sídlom Košice - mestská časť Staré Mesto 040 01, Rooseveltova 794/6, IČO: 31 730 663, zast. JUDr. Mariánom Vojčíkom, advokátom, so sídlom Košice, Mäsiarska 3, proti žalovanému Národnému inšpektorátu práce, so sídlom Košice, Masarykova 10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného zo dňa 15. februára 2018 č.: PO/BEZ/2018/2545, O-919/2017 a rozhodnutia Inšpektorátu práce Prešov zo dňa 24.10.2017 č.k. P:145/2017-R, S/2017/723/14634/17, na základe správnej žaloby vo veciach správneho trestania jednohľadne takto

rozhodol:

Zrušuje rozhodnutie žalovaného zo dňa 15. februára 2018 č.: PO/BEZ/2018/2545, O-919/2017 a rozhodnutie Inšpektorátu práce Prešov zo dňa 24.10.2017 č.k. P:145/2017-R, S/2017/723/14634/17 a vracia vec žalovanému na ďalšie konanie.

Náhradu trov konania účastníkom nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Preskúmaným rozhodnutím zo dňa 15.02.2018 rozhodol žalovaný ako príslušný odvolací orgán podľa § 6 ods. 1 písm. b) a § 21 ods. 3 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o inšpekcii práce“) vo veci odvolania zo dňa 27.11.2017 podané účastníkom konania Študentský servis, s.r.o., Jedlíkova 5, Košice, IČO: 43 899 561 (ďalej „účastník konania, žalobca“) proti rozhodnutiu Inšpektorátu práce Prešov č. k.: P: 145/2017-R, zo dňa 24.10.2017 (ďalej len „rozhodnutie inšpektorátu práce“), ktorým správny orgán na základe § 19 ods. 2 písm. a) bod 1 zákona o inšpekcii práce uložil účastníkovi konania pokutu vo výške 5 000 eur za porušenie § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 82/2005 Z. z.“) tak, že podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) odvolanie účastníka konania zamietol a rozhodnutie inšpektorátu práce potvrdil.

2. V odôvodnení preskúmaného rozhodnutia uviedol, že v dňoch 07.02.2017 a 13.02.2017 u účastníka konania na pracovisku objednávateľa: Tyrex Slovakia, s.r.o., Chemlonská 1 Humenné a v dňoch 22.03.2017 a 12.05.2017 a 15.05.2017 na inšpektoráte práce bola vykonaná inšpekcia so zameraním na kontrolu dodržiavania zákazu prijať prácu alebo službu v nadväznosti na ustanovenie pracovnoprávných predpisov upravujúcich vyslanie zamestnancov podľa § 5 ods. 4 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“) a na kontrolu dodržiavania zákazu

nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania v zmysle zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní.

3. Pri výkone inšpekcie práce inšpektori práce zistili, že zo strany účastníka konania došlo k porušeniu zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Predmetné porušenie bolo zdokumentované v protokole o výsledku inšpekcie práce č. IPV-13-32-2.3/P- A24,25-17, zo dňa 15. 05. 2017 (ďalej Protokol). Protokol bol prerokovaný dňa 05. 06. 2017 so U. A. K. Y. Y., ktorý si na vyjadrenie vyžiadal lehotu 8 dní. Inšpektorát práce sa s vyjadrením účastníka konania, ktoré bolo doručené na inšpektorát práce dňa 15. 06. 2017 vysporiadal v dodatku č. 1 k Protokolu.

4. Vychádzajúc z poznatkov získaných počas inšpekcie práce inšpektorát práce ako prvostupňový správny orgán začal správne konanie vo veci uloženia pokuty za porušenie ust. § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. b) zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Oznámenie o začatí správneho konania vo veci uloženia pokuty zo dňa 14. 08. 2017 bolo účastníkovi konania preukázateľne doručené dňa 31.08.2017. Účastník konania sa k začatiu správneho konania vo veci uloženia pokuty vyjadril listom zo dňa 18. 09. 2017, doručeným na inšpektorát práce dňa 21. 09. 2017. V predmetnom liste účastník konania popieral, aby úmyselne porušil zákaz nelegálneho zamestnávania, pričom dodal, že pochybila účtovníčka, ktorá odosielanie prihlášok za zamestnancov vykonáva takmer každý deň. Poukázal na skutočnosť, že fyzické osoby K. J., V. S. a U. H. boli nahlásené do zdravotnej poisťovne, o čom predložil aj dôkaz, avšak prihlášky do Sociálnej poisťovne neboli odoslané, pričom odvody za uvedené osoby boli uhradené. Hneď na to, ako sa účastník konania dozvedel o pochybení nedostatok napravil a dňa 07. 02.2017 odoslal prihlášky za menované osoby. V závere požiadal správny orgán o prehodnotenie zistených porušení uvedených v Protokole.

5. Prvostupňový správny orgán následne vydal rozhodnutie č. k. P:145/2017-R zo dňa 24. 10. 2017, ktoré bolo účastníkovi konania preukázateľne doručené dňa 13. 11. 2017 a ktorým mu bola uložená pokuta vo výške 5 000 eur za porušenie § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. b) zákona č.82/2005 Z.z. tak, ako je to uvedené vo výroku predmetného rozhodnutia.

6. Účastník konania sa proti rozhodnutiu o uložení pokuty v zákonom stanovenej lehote odvolal. V odvolaní zo dňa 27.11.2017, doručenom na inšpektorát práce dňa 01.12.2017, uviedol tie isté skutočnosti, ktoré vyplývajú i z vyjadrenia k oznámeniu o začatí správneho konania. Navyše poukázal na účel zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávam - zákonodarca predmetnou zákonnou úpravou sledoval cieľ, ktorým je zamedzenie nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania. V tejto súvislosti chcel poukázať na fakt, že jeho úmyslom nebolo nelegálne zamestnávať menované osoby, k pochybeniu došlo nepozornosťou zamestnankyne (účtovníčky) účastníka konania. Namietal i výšku uloženej pokuty, ktorú považuje za neprimerane prísnu a nespravodlivú, a to z dôvodu, že nedošlo k žiadnej ujme ani voči poisťovni, štátu, a už vôbec nie voči zamestnancovi. S poukazom na novelu predmetného zákona od januára 2018 ďalej uviedol, že i samotný zákonodarca uznal, že predchádzajúci systém nemal opodstatnenie predovšetkým v prípadoch obdobných ako u účastníka konania - všetky odvody uhradené včas a v plnom rozsahu. Účastník konania v odvolaní na základe vyššie uvedených skutočností požiadal odvolací orgán, aby predmetné rozhodnutie zrušil a vrátil vec na nové prejednanie, alebo aby v celom rozsahu odvolaniu vyhovel.

7. Národný inšpektorát práce ako odvolací správny orgán v zmysle § 59 ods. 1 Správneho poriadku preskúmal napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu, zhodnotil právny a skutkový stav, vyhodnotil predložené dôkazné listiny a posúdil, či prvostupňový správny orgán pri svojom konaní a rozhodovaní postupoval v súlade s platnými procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi ustanoveniami.

8. Odvolací správny orgán po dôslednom preskúmaní predmetného individuálneho správneho aktu a predloženého odvolacieho spisu dospel s ohľadom na zistené skutočnosti a s ohľadom na popísaný skutkový stav k právnemu záveru, že správny orgán prvého stupňa jednoznačne preukázal, že zo strany účastníka konania došlo k porušeniu § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. b/ zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní spočívajúce v tom, že účastník konania porušil zákaz nelegálneho zamestnávania tým, že v dňoch 19.01.2017, 20.01.2017, 23. 01. 2017 až 27.01.2017 využíval závislú prácu fyzickej osoby K. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. XXX, v dňoch 19.01.2017, 20.01. 2017, 23.01. 2017 až 26.01.2017, 30.01.2017 využíval závislú prácu fyzickej osoby V. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. X., Q., v dňoch 19.01.2017, 20.01.2017, 23.01.2017 až 25.01.2017, 27.01.2017 a

30.01.2017 využíval závislú prácu fyzickej osoby U. H., nar. XX.XX.XXXX. trvale bytom V. XXXX/XX, Q., ktorí pre účastníka konania vykonávali prácu: strojné spracovanie textílií a zabalenie, účastník konania s nimi mal založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu - Zákonníka práce, a to dohody o vykonaní práce zo dňa 18.01.2017, avšak pred začatím výkonu činnosti zamestnancov si nespĺnil povinnosť podľa osobitného predpisu - ust. § 231 ods. 1 písm. b) bod 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o sociálnom poistení), nakoľko účastník konania neprihlásil dotknutých zamestnancov do registra Sociálnej poisťovne pred začatím výkonu ich činnosti. Inšpekciou práce bolo zistené, že k splneniu povinnosti u týchto osôb došlo až dňa 07.02.2017 o 08.28 hod.

9. Následne žalovaný v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia citoval ust. § 3 ods. 2 a § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 a § 231 ods. 1 písm. b) bode 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.

10. Žalovaný tiež konštatoval, že účastník konania nepredložil nijaké dôkazy, ktoré by vyvrátili zistené porušenie povinnosti. Dôvodil, že zamestnávateľ je objektívne zodpovedný už tým, že k porušeniu došlo, bez ohľadu, či ide o zavinené alebo nezavinené konanie či opomenutie. Pre vznik objektívnej zodpovednosti zamestnávateľa za správny delikt je nepodstatné, či k pochybeniu došlo zavinením zamestnancov zamestnávateľa či určitými okolnosťami. Novela zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní nadobudla účinnosť až k 01.01.2018 a navyše prejednávaný prípad nespĺňa podmienky na zastavenie konania zo strany odvolacieho orgánu. Inšpektorát práce vydal rozhodnutie v súlade s platnou právnou úpravou, ktorá bola záväzná pre správny orgán v čase spáchania správneho deliktu.

11. Odvolací správny orgán berúc na zreteľ obsah predložených listinných dôkazov, hodnotiac ich jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti, záverom konštatoval, že postih účastníka konania za zistené porušenie je dôvodný, vecne správne vyvedený. S námietkami účastníka konania uvedenými v odvolaní sa odvolací správny orgán nestotožnil. Poukázal, že správny orgán sa pri ukladaní pokuty musí riadiť dikciou zákona o inšpekcii práce a je povinný pristúpiť k uloženiu sankcie ex offo, t. j. akonáhle bolo zistené spáchanie správneho deliktu nelegálneho zamestnávania. Prvostupňový správny orgán pri určovaní výšky pokuty prihliadal na zákonné relevantné skutočnosti, ktoré mu vyplývajú z ustanovenia § 19 ods. 2 písm. a) bod. 1 a § 19 ods. 6 zákona o inšpekcii práce (veľkosť zamestnávateľa - 139 zamestnancov a nelegálne zamestnávanie 3 fyzických osôb súčasne) .

12. Správny orgán sa pri ukladaní pokuty musí riadiť dikciou zákona o inšpekcii práce a je povinný pristúpiť k uloženiu sankcie ex offo, t. j. akonáhle bolo zistené spáchanie správneho deliktu nelegálneho zamestnávania. Odvolací správny orgán poukázal na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého môžu štátne orgány konať iba na základe Ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Správny orgán musí rešpektovať a presadzovať existujúce normy, v opačnom prípade by došlo k zníženiu, resp. strate právnej istoty.

13. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je evidentné, že inšpektorát práce uložením pokuty vo výške 5 000 eur sledoval najmä jej výchovné a preventívne pôsobenie, ktoré však v zmysle rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 SŽ-oKs 56/2006 „...musí mať silu odradiť od nezákonného postupu aj iné právnické osoby, ktoré sú nositeľmi rovnakých zákonných povinností. Takýto účinok však môže vyvolať iba postih zodpovedajúci významu chráneného záujmu včas a vecne správne vyvedený. Ak ide o finančný postih, nemôže byť neprimerane mierny vo vzťahu k závažnosti protiprávneho konania a jeho následkom, nevyhnutne teda musí v sebe obsahovať aj represívnu zložku.“

14. Odvolací správny orgán konštatoval, že sankcia vo výške 5 000 eur je primeraná, plniaca preventívnu funkciu a nakoľko bude citeľná aj v majetkovej sfére účastníka konania, splní aj svoju represívnu funkciu a odradí účastníka konania od ďalšieho nezákonného konania v budúcom období. Odvolací správny orgán súčasne poukázal, že prvostupňový správny orgán uložil pokutu v minimálnej možnej výške zákonnej sadzby.

15. Vzhľadom k tomu, že prvostupňový orgán pristúpil k uloženiu sankcie za porušenie povinnosti vyplývajúcej zo zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a svoje rozhodnutie ohľadne jej výšky a účelnosti i zákonne a vecne odôvodnil, odvolací orgán uplatňujúc analógiu vo vzťahu k rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. SŽ-o-Ns 19/2003: „...by bol oprávnený jeho rozhodnutie,

pokiaľ ide o výšku sankcie zrušiť iba v tom prípade, keby voľná úvaha, ktorou sa inšpektorát práce riadil nezodpovedala obsahu spisu alebo sa priečila zásadám logického myslenia. “

16. Národný inšpektorát práce ako odvolací orgán sa stotožnil s právnym názorom inšpektorátu práce, ktorý na základe zistených skutočností rozhodol o uložení pokuty tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti napadnutého rozhodnutia a v jeho odôvodnení. Dospel k záveru, že argumentácia účastníka konania nie je dôvodom na zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia a účastník konania nepredložil žiadne nové dôkazy, ktoré by mali podstatný vplyv na posúdenie veci.

17. Vzhľadom na zistené skutočnosti odvolací orgán rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

18. Včas podanou žalobou pôvodne podanou na Krajský súd v Košiciach a následne uznesením sp. zn. 8S/37/2018 zo dňa 10.05.2018 postúpenou Krajskému súdu v Prešove ako správne mu súdu miestne príslušnému v zmysle § 13 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, sa žalobca domáha zrušenia rozhodnutia žalovaného a rozhodnutia Inšpektorátu práce Prešov. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

19. Žalobca namietal, že rozhodnutia oboch správnych orgánov považuje za nezákonné, nesprávne, vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia veci, sú nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť, pre nedostatok dôvodov a navyše došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia. Trvá na dôvodoch uvedených v odvolaní voči rozhodnutiu Inšpektorátu práce Prešov, ktoré poukazujú na nesprávnosť a nezákonnosť predmetného rozhodnutia. Poukázal, že žalobca splnil svoju povinnosť skôr, ako bola vykonaná inšpekcia u žalobcu, je zrejmé, že žalobca zistením chyby svojej pracovníčky splnil svoju povinnosť predtým, ako by toto porušenie povinnosti konštatoval prvostupňový orgán Inšpektorát práce Prešov. Nesúhlasí s tým, že uložená sankcia vo výške 5 000 eur voči žalobcovi plní výchovnú a preventívnu funkciu, žalobca pozná svoje povinnosti zamestnávateľa a aj tú, za ktorej nespĺnenie mu bola uložená predmetná pokuta. Poukázal, že pri takom počte prihlášok - niekoľko desiatok tisíc do registra sociálnej poisťovne, koľko realizuje žalobca ročne, resp. koľko zrealizoval za celé obdobie celej svojej činnosti je vlastne štatistickou zákonitosťou, že dôjde k zlyhaniu ľudského faktora. Je skôr na zváženie, že za celé obdobie fungovania žalobcu došlo len k týmto trom prípadom zlyhania. Má za to, že svojím konaním nenaplnil znaky nelegálneho zamestnávania, ale došlo len k administratívne zlyhaniu jednotlivca pri plnení jednej z niekoľkých povinností zamestnávateľa pri využívaní závislej práce zamestnanca, a to prihlasovanie zamestnanca do sociálnej poisťovne. Žalobca ako zamestnávateľ si v súvislosti so zamestnaním všetkých troch zamestnancov plnil všetky ostatné povinnosti, ktoré mu ukladá právny poriadok SR, najmä riadne evidovať predmetných troch zamestnancov, riadne im prideloval prácu a za jej vykonanie im riadne vyplácal mzdu a v súvislosti s tým aj riadne zrážal a odvádzal daň a odvody do sociálnej poisťovne ako aj do zdravotnej poisťovne atď. Navyše žalobca poukazuje na ten fakt, že tento stav nespĺnenia si povinnosti trval od 8 - 19 dní. Žalobca ani nemal vedomosť o porušení zákona a pred výkonom inšpekcie práce napravil tento protiprávny stav sám dobrovoľne. Poukázal, že jeho právny názor korešponduje aj s celkovým vývojom právnych a celospoločenských názorov na takéto situácie nechcených pochybení. V tomto kontexte je aj stanovisko Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR keď už bolo jasne deklarované, že takéto zistené nedostatky pokiaľ sa týkajú evidenčného charakteru, sa nemôžu považovať za porušenie povinností, pokiaľ sa týkajú naplnenia podstaty nelegálneho zamestnávania a jedná sa len o administratívne pochybenia. Ministerstvo okrem iného tiež uviedlo, že každý výklad zákona by mal byť v súlade s Ústavou SR ako aj s inými právnymi predpismi platnými na území SR a takisto aj v súlade s dobrými mravmi. Z ich pohľadu je prax inšpektorátu práce pri zisťovaní nelegálnej práce v podstate nezákonná, pretože sa neodhaľuje nelegálna práca na pracoviskách, čo má podstatný význam pre hospodárstvo SR. Žalobca poukázal aj na ten fakt, že v minulosti sa nevyskytli obdobné nedostatky a jednalo sa len o ojedinelé administratívne pochybenie. Žalobca vytyká rozhodnutiam správnych orgánov to, že pri ukladaní sankcie postupovali v rozpore s účelom a zmyslom zákona, nakoľko jeho účelom je odstrániť také chovanie zamestnávateľov, ktorých výsledkom bude poškodzovanie záujmov zamestnancov, resp. štátu. V tomto prípade však nedošlo ani k poškodeniu záujmov zamestnancov, ktorí dostali za riadne vykonanú prácu mzdu, a síce s omeškaním, ale boli riadne prihlásení do sociálnej poisťovne, a to ešte pred konštatovaním porušenia tejto povinnosti inšpekciou práce a rovnako štát nebol poškodený, nakoľko z uzatvorených pracovnoprávných vzťahov boli riadne vykonané zrážky odvodov a ich odvedenie sociálnej poisťovni,

ako aj zdravotnej poisťovni a daňovému úradu. V bode X. žaloby žalobca žiadal súd o priznanie odkladného účinku tejto žaloby v zmysle § 185 písm. a) SSP.

20. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 26.09.2018 k žalobe zotrval na skutkovej a právnej argumentácii uvedenej v preskúmanom rozhodnutí, navrhol, aby súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia bez nariadenia pojednávania vydal rozsudok, ktorým žalobu zamietla. K návrhu žalobcu, aby súd priznal správnej žalobe odkladný účinok žalovaný poukázal, že žalobca existenciu závažnej ujmy žiadnym hodnoverným spôsobom nepreukázal a neoznačil ani žiadne konkrétne dôkazy smerujúce k tomu, že by takýto stav mal, resp. mohol u žalobcu vzniknúť. Navrhol súdu nepriznať správnej žalobe odkladný účinok. Žalovaný tiež argumentoval, že v danom prípade nie je možné použiť priaznivejšiu právnu úpravu - novelu zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní z dôvodu, že žalobca neprihlásil zamestnancov do registra sociálnej poisťovne do 7 dní od začatia výkonu ich činností, a teda k spáchaniu správneho deliktu by zo strany žalobcu došlo aj podľa zákona č. 294/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní.

21. Uznesením zo dňa 08.11.2018 sp. zn. 6S/51/2018-46 správny súd zamietol návrh žalobcu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe z dôvodov, že neboli splnené podmienky podľa § 185 písm. a) SSP.

22. Dňa 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“).

23. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

24. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

25. Podľa § 194 ods. 1 SSP, správnym trestaním sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie orgánov verejnej správy o priestupku, správnom delikte alebo o sankcii za iné podobné protiprávne konanie.

26. Podľa § 194 ods. 2 SSP, ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie vo veciach správneho trestania ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

27. S poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia krajský súd ako správny súd preskúmal napadnuté rozhodnutia a konanie, ktoré im predchádzalo, oboznámil sa s obsahom administratívneho spisu, v súlade s § 137 ods. 4 SSP rozhodol rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania s tým, že oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením.

28. Senát krajského súdu dospel jednomyselne k záveru, že žaloba je dôvodná, preto zrušil rozhodnutie žalovaného ako aj prvostupňového správneho orgánu a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie.

29. Predmetom preskúmania je rozhodnutie o uložení pokuty vo výške 5 000 eur za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania podľa § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z. z., ktorého sa mal žalobca dopustiť spôsobom vymedzeným vo výrokovvej časti napadnutého rozhodnutia inšpektorátu práce ako prvostupňového správneho orgánu.

30. Podľa § 1 písm. a) zákona o inšpekcii práce, tento zákon upravuje inšpekciu práce, ktorej prostredníctvom sa presadzuje ochrana zamestnancov pri práci a výkon štátnej správy v oblasti inšpekcie práce. Podľa § 2 ods. 1 písm. a) bod tretí zákona o inšpekcii práce, inšpekcia práce je dozor nad dodržiavaním právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane predpisov upravujúcich faktory pracovného prostredia.

31. Podľa § 2 ods. 2 písm. a) zákona o inšpekcii práce, inšpekcia práce sa vykonáva na všetkých pracoviskách zamestnávateľov a fyzických osôb, ktoré sú podnikateľmi a nie sú zamestnávateľmi, vrátane pracovísk nachádzajúcich sa na súkromných pozemkoch a v obydliach fyzických osôb.

32. Podľa 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní (ďalej len zákon č.82/2005 Z.z.), právnická osoba a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 2 a ods. 3, fyzická osoba nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 3.

33. Podľa § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2017, nelegálne zamestnávanie je zamestnávanie právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, ak využíva závislú prácu fyzickej osoby, má s ňou založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu.

34. Podľa § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2018, nelegálne zamestnávanie je zamestnávanie právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, ak využíva závislú prácu fyzickej osoby, má s ňou založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer podľa osobitného predpisu a neprihlásila ju do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia do 7 dní od uplynutia lehoty podľa osobitného predpisu na prihlásenie do tohto registra, najneskôr však do začatia kontroly nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, ak kontrola začala do 7 dní od uplynutia lehoty podľa osobitného predpisu na prihlásenie do tohto registra.

35. Podľa § 19 ods. 2 písm. a) bod 1 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce, uloží inšpektorát práce zamestnávateľovi alebo fyzickej osobe za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania pokutu od 2 000 do 200 000 eur a ak sa jedná o nelegálne zamestnávanie dvoch a viac fyzických osôb súčasne - najmenej vo výške 5 000 eur.

36. Podľa § 231 ods. 1 písm. b) č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, zamestnávateľ je povinný prihlásiť do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia aj zamestnanca v právnom vzťahu na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (dohoda o vykonaní práce, dohoda o pracovnej činnosti, dohoda o brigádnickej práci študentov) na účely úrazového poistenia, garančného poistenia a na účely osobitného predpisu pred vznikom tohto právneho vzťahu, najneskôr však pre začatím výkonu práce.

37. Podľa § 7ca zákona č. 82/2005 Z. z. porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania podľa § 2 ods. 2 písm. b) účinného do 31.12.2017 právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom sa na účely vedenia centrálného verejne prístupného zoznamu fyzických osôb a právnických osôb, ktoré porušili zákaz nelegálneho zamestnávania a na účely preukázania splnenia podmienok podľa osobitných predpisov na základe ich písomnej žiadosti podanej Národnému inšpektorátu práce, nepovažuje za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania uplynutím 15 dní odo dňa doručenia tejto žiadosti, ak táto právnická osoba alebo táto fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, ktoré využívali závislú prácu fyzickej osoby, prihlásili túto fyzickú osobu do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia do 7 dní od uplynutia lehoty podľa osobitného predpisu na prihlásenie do tohto registra, najneskôr však do začatia kontroly nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, ak kontrola začala do 7 dní od uplynutia lehoty podľa osobitného predpisu na prihlásenie do tohto registra.

38. Podľa článku 49 Ústavy SR len zákon ustanoví, ktoré konanie je trestným činom a aký trest, prípadne iná ujma na právach alebo majetku možno uložiť za jeho spáchanie.

39. Podľa článku 50 ods. 1 Ústavy SR len súd rozhoduje o vine a treste za trestné činy.

40. Podľa článku 50 ods. 6 Ústavy SR, trestná činnosť sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného keď bol čin spáchaný, neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

41. Z vládneho návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 82/2005 o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nesporne vyplýva, že na účely skúmania nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania

je žiaduce eliminovať určité situácie oneskoreného ohlásenia vzniku pracovnoprávneho vzťahu a štátnozamestnaneckého pomeru do príslušného registra sociálnej poisťovne a vylúčiť prípady, keď zamestnávateľ túto povinnosť sám a bez zistenia nesplnenia tejto povinnosti kontrolnými orgánmi splnil len s malým oneskorením.

42. Správny súd dáva do pozornosti judikát Najvyššieho súdu SR publikovaný v Zbierke rozhodnutí súdov č. 52/2018 - rozsudok sp. zn. 6Asan/9/2017 zo dňa 21.02.2018, v zmysle ktorého platí, že... „ Nelegálna práca a nelegálne zamestnávanie, hoci by bolo i preukázateľne zistené inšpektorátom práce v čase výkonu inšpekcie ako i v čase rozhodovania správneho orgánu o uložení sankcie za správny delikt, avšak ak v čase rozhodovania správneho súdu už nie je konanie sťažovateľa (žalobcu) deliktuálnym konaním, a to vzhľadom na novšiu, priaznivejšiu úpravu pre sťažovateľa ako páchatel'a, ktorá dekriminalizovala jeho deliktuálne správanie, musí na túto skutočnosť správny súd prihliadnuť ex lége, hoci túto skutočnosť sťažovateľ vôbec nenamieta. Ide tu o rešpektovanie princípov správneho trestania a aplikáciu inštitútu nepravej retroaktivity, ktorá je prípustná, ak je v prospech páchatel'a, ktoré skutočnosti vyplývajú z článku 50 ods. 6 Ústavy SR, ako i s príslušných medzinárodných dokumentov“.

43. Správny súd poukazuje, že trestnoprávna zásada aplikácie neskoršieho zákona, ak je pre páchatel'a priaznivejšia, ktorá je ustanovená v článku 50 ods. 6 Ústavy SR sa vzťahuje na všetky delikty verejného práva, teda aj na ukladanie sankcií za porušenie povinností vo vzťahu k záujmom chránených správnym právom. Trestnoprávna zásada aplikácie neskoršieho zákona, ak je pre páchatel'a priaznivejšia, sa vzťahuje aj na správne delikty, a to aj v prípade, ak to zákona výslovne neustanovuje, keďže povinnosť aplikácie tejto zásady vyplýva priamo z Ústavy SR.

44. Taktiež je potrebné poukázať na nález Ústavného súdu SR zo dňa 12.05.2010 sp. zn. III.ÚS 120/2010, v ktorom Ústavný súd SR vyslovil právny názor, že... „Všeobecný súd pri realizácii základného práva na súdnu ochranu podľa Ústavy SR a podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, je povinný aplikovať ústavnú požiadavku jednoduchého práva, že každý má právo na rozhodnutie podľa relevantnej právnej normy. Ak došlo k zmene právnej úpravy, všeobecný súd musí na túto skutočnosť reagovať a jeho reakcia musí nájsť odraz v odôvodnení rozhodnutia“. V tomto smere správny súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu ČR zo dňa 13.06.2008 sp. zn. 2As 9/2008.

45. Z obsahu administratívneho spisu (protokol zo dňa 15.05.2017 aj rozhodnutie Inšpektorátu práce Prešov zo dňa 24.10.2017) vyplýva, že nelegálne zamestnávanie bolo zistené dňa 02.03.2017 a 06.03.2017 na základe predloženej evidencie pracovného času za mesiac január 2017, v ktorej je uvedené, že zamestnanci K. J., V. S., U. H. začali vykonávať závislú prácu dňa 19.01.2017. Zároveň nie je sporné, že žalobca si povinnosť v zmysle § 231 ods. 1 písm. b) bod 1 zákona o sociálnom poistení splnil dňa 07.02.2017 o 8.28 hod., to znamená ešte pred výkonom kontroly Inšpektorátom práce Prešov. Táto žalobná námietka, ktorú uplatnil v žalobe je podľa správneho súdu dôvodná.

46. S poukazom na novú rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR napr. rozsudky sp.zn.5Asan/10/2017 zo dňa 13.12.2017, sp.zn.6Asan/9/2017 zo dňa 21.02.2018, sp.zn. 8Sžo/2/2016 zo dňa 31.05.2018, sp.zn. 10Asan/1/2018 zo dňa 28.08.2018) prihliadol správny súd pri posudzovaní zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu nielen k hmotnoprávnej úprave deliktuálnej zodpovednosti, ktorá platila v dobe rozhodovania správneho orgánu, ale aj k úprave platnej a účinnej v dobe rozhodovania správnym súdom s poukazom, že je to pre páchatel'a správneho deliktu priaznivejšie, preto zrušil rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutie Inšpektorátu práce Prešov.

47. Žalovaný správny orgán sa musí nanovo vysporiadať s novou právnou úpravou a skúmať, či táto novšia úprava nie je priaznivejšia pre žalobcu. Ide tu o rešpektovanie princípov správneho trestania a aplikáciu nepravej retroaktivity, ktorá je prípustná, ak je v prospech páchatel'a. Zo skutkových okolností prípadu vyplýva, že v čase rozhodovania správneho súdu nie je konanie žalobcu už porušením právnej povinnosti, a to vzhľadom na novšiu priaznivejšiu úpravu pre žalobcu.

48. Podľa § 191 ods. 6 SSP právnym názorom, ktorý vyslovil správny súd v zrušujúcom rozsudku, je orgán verejnej správy v ďalšom konaní viazaný. Ak orgán verejnej správy v ďalšom konaní nepostupoval v súlade s právnym názorom správneho súdu a správny súd opätovne zrušil rozhodnutie orgánu verejnej

správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy z tých istých dôvodov, môže správny súd i bez návrhu v zrušujúcom rozsudku uložiť orgánu verejnej správy pokutu.

49. O nároku na náhradu trov konania správny súd rozhodol tak, že účastníkom konania trov nepriznal. Aj keď žalobca bol v konaní úspešný, nepriznal mu voči žalovanému nárok na náhradu trov konania s poukazom na § 167 ods. 3 písm. a) SSP. Za dôvody hodné osobitného zreteľa považoval skutočnosť, že dôvodom zrušenia preskúmaného rozhodnutia orgánu verejnej správy bola zmenená právna úprava. V zmysle § 168 SSP správny súd nevzhladol osobitné okolnosti, na základe ktorých by priznal žalovanému voči žalobcovi právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania.

50. Toto rozhodnutie prijal senát správneho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť a to v lehote 30 dní od doručenia rozhodnutia krajského súdu oprávnenému subjektu, ktorú je potrebné podať na Krajský súd v Prešove (§ 443 ods. 2 písm. a) v spojení s § 444 ods. 1 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podaných podľa § 57 SSP uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (ďalej len sťažnostné body), návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 1, 2 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie II. stupňa; ak ide o konanie o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c/ a d/ SSP; ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1, 2 SSP).